

Kristna Värdepartiets ekonomiska politik

- Frihet och värden

FÖRDJUPNING

André Juthe, Åke Sundström &

Andreas Lorenius

Kristna Värdepartiet

www.kristnavardepartiet.se

[. . .] det är ett stort misstag att tro att marknad och moral utesluter varandra. Marknaden kan tvärtom fungera bara om den har sin moral. Denna brukar stödja sig på lagar, förordningar, traditioner, erfarenheter och sedvänjor.

— Václav Havel

I den omfattning du ger staten makt att göra saker för dig, ger du den också makt att göra saker mot dig; och staten gör oundvikligen så lite som möjligt av den ena makten, och så mycket som möjligt av den andra.

— Albert Jay Nock

Varje förslösad skattekrona är en stöld från folket.

— Gustav Möller, socialdemokratisk politiker

Too much capitalism does not mean too many capitalists, but too few capitalists.

—G K Chesterton, *The Uses of Diversity*

Hur staten tänker: Om det rör på sig, beskatta det. Om det försätter att röra på sig, reglera det. Om det slutar röra på sig, subventionera det.

— Tom Woods

”Behov” betyder numera att du vill ha någon annans pengar. ”Girighet” att du vill behålla dina egna. ”Medkänsla” är när en politiker ordnar överföringen.

— Joseph Sobran

Om du har röstat på politiker som lovar att ge dig godsaker på någon annans bekostnad, då har du ingen rätt att klaga när de tar dina pengar och ger dem till någon annan, inklusive sig själva.

— Thomas Sowell

KRISTNA VÄRDEPARTIETS EKONOMISKA POLITIK

INLEDNING

Här presenteras Kristna Värdepartiets ekonomiska politik. Vi redogör för vår syn på samhällsekonomi, vilka ekonomiska problem som finns i Sverige idag och hur vi menar att de ska åtgärdas. Ekonomi är viktigt eftersom det påverkar så många andra områden. Ett politiskt parti måste ta ställning till vilket ekonomiskt system som är att föredra och klargöra hur man ser på maktfördelningen mellan stat och individ. Vår politik bygger på tre övergripande principer: *Frihet, Förvaltarskap* och *Medmänsklighet* - grunderna för ett civiliserat samhälle. Från dessa tre överordnade målsättningar kan följande tio underordnade teser härledas:

Frihetsprincipen

- (a) *En verklig fri och konsekvent marknadsekonomi med minimal byråkrati.*
- (b) *Berättigade skatter.* All skatt måste vara berättigad vilket betyder att de måste kunna motiveras och endast får användas till vad vi kallar *samhällsbärande institutioner*. Sådana är t.ex. sjukvård, infrastruktur, utbildning, omsorg, rättsväsende, polis och militär.
- (c) *Medborgerlig självständighet.* Målet är att människor ska kunna vara självständiga och oberoende av staten i så stor utsträckning som möjligt.

Förvaltarskapsprincipen

- (d) *Ansvarsfull miljöpolitik*
- (e) *Sund arbetsmarknadspolitik och företagspolitik*
- (f) *Värnande av de samhällsbärande institutionerna*
- (g) *Familjen och äktenskapet som grundläggande för civilisationen*

Medmänsklighetsprincipen

- (h) *Subsidiaritetsprincipen och civilsamhället.* Detta betyder att beslut ska fattas på lägsta möjliga ändamålsenliga nivå, och främja de små gemenskaperna (familjen, föreningsliv). Detta leder till decentralisering och genuin demokrati.
- (i) *Beskyddande av rättvisa och mänskliga rättigheter.* Vi vill värna om de mänskliga rättigheterna, äganderätten, yttrandefrihet och åsiktsfrihet etc. Av alla rättigheter är rätten till liv den mest grundläggande.
- (j) *Omsorg om de svagaste i samhället.* Hög standard på de samhällsbärande institutionerna, låg skatt för de sämst ställda, samt införande av vad vi kallar familjeprincipen.

Innehållet i de tre principerna överlappar varandra och relaterar till varandra inbördes på olika sätt. Eftersom denna fördjupningsartikel handlar om ekonomi är det principernas ekonomiska aspekt som diskuteras. Då ekonomi har beröringspunkter med alla delar av ett samhälle, finns en relation mellan samtliga dessa principer och ekonomin. I nästa avsnitt förklaras principernas betydelse, bakgrund och motivering, och i resten av dokumentet får läsaren se de mera konkreta åtgärderna.

VÅR EKONOMISKA GRUNDSYN

Kristna Värdepartiet vilar på en konservativ samhällsfilosofisk grund som är inspirerad av flera olika traditioner. Personalism, kommunitarism, genuin liberalism och katolsk sociallära är några exempel på sådana idétraditioner. Ekonomiskt är det vad som kallas den österrikiska skolan som utgör en väsentlig inspirationskälla. Ekonomisk teori har emellertid en lång tradition i den kristna filosofin. Sammanfattningsvis kan man säga att statens uppgift i första hand, enligt vår uppfattning, är att värna

frihet och de mänskliga rättigheterna. En stat ska inte försöka styra medborgarnas liv, utan istället skapa betingelser så att medborgarna själva kan förverkliga sina egna mål.

Frihetsprincipen innebär att vi förespråkar marknadsekonomi som det grundläggande systemvalet, d v s frihandel och fri konkurrens med ett minimum av statliga ingrepp i prisbildningen. Sådan statlig styrning får i det långa loppet oönskade konsekvenser. Denna syn på marknaden har en lång kristen tradition.

Thomas av Aquinos anhängare, skolastikerna, undersökte allt som rörde mänskligt leverne och organisation av samhällsinstitutioner. Under flera generationer upptäckte och förklarade de lagarna om tillgång och efterfrågan, orsakerna till inflation, hur valutahandel fungerade, och den ekonomiska nyttans subjektiva natur. Dessa grundläggande principer är tidlösa och gäller oavsett tid eller sammanhang. I vår tid kan vi se att många partier har en skev uppfattning om hur *välstånd* skapas och definieras, och att de har missat vad skolastikerna visste redan för över sjuhundra år sedan. Den ekonomiska nyttan bestäms av en subjektiv värdering av hur mycket en konsument är beredd att betala för en vara eller en tjänst, samtidigt som detta värde överstiger (eller är lika med) produktionskostnaden. Hur statsfinanserna påverkas är däremot ovidkommande.

I tidig kristenhet betonades också vikten av *äganderätt och avtalsfrihet*. De sena skolastikerna var förespråkare av egendomsrättigheter och kontrakts- och handelsfrihet. De var medvetna om det goda som privat ägande och privata företag ger samhället, och lika envist som de kritiserade ocker, motsatte de sig skatter, priskontroller och regleringar som hämmade företagsamhet. De var medvetna om marknadsekonomins grundläggande lagar, t.ex. att varje positiv skillnad mellan försäljningspris och produktionskostnad i varje förädlingsled på

marknaden ger ett positivt bidrag till det allmänna välbefindandet, medan motsatsen, en negativ skillnad, ger en negativ effekt. Det betyder att statlig reglering som t.ex. subventionering, alltid i förlängningen kommer att leda till en samhällsekonomisk förlust. Subventionerna får tjänsten/varan att framstå som mer prisvärd än den är, vilket leder till en konstruerad efterfrågan, vilket i sin tur tvingar samhället att avsätta stora resurser för produktion av tjänsten - till kostnader som inte tillnärmelsevis motsvarar den verkliga nyttan. Allt detta var anledningen till att den välkände nationalekonomen Joseph Schumpeter hyllade skolastikerna som de första verkliga ekonomerna.

Det finns alltså en lång och välutvecklad kristen tradition kring vad som är en god ekonomisk politik. Marknadsekonomin har visat sig vara totalt överlägsen när det gäller att skapa välbefindande. Ser vi på världsekonomin är det tydligt att länder med sådant system genomgående haft högre levnadsstandard än länder med alternativa system. Detsamma kan observeras vid en jämförelse av olika tidsperioder i västvärlden. Decennierna före första världskriget, då marknadsekonomin var mindre reglerad än i dag, kallas för "den gyllene epoken", därför att framstegen då var särskilt snabba.

Varför är då privat ägande och marknadsekonomi bättre än alternativen? För det första får den enskilde ett incitament att prestera så bra resultat som möjligt. För det andra kommer den som är flitig och uppfinningsrik att erbjuda bättre varor och/eller lägre pris för att vinna i konkurrensen, vilket driver systemet mot effektivare produktion. För det tredje kan länder genom handel byta till sig varor man själv inte förmår producera, genom att exportera varor som andra saknar. Dessutom kan olika länder specialisera sig på varor de har relativa fördelar av att producera för att sedan byta dem till fördel för båda parter, samtidigt som producenter tvingas mäta sig med produktionen i andra länder, vilket skärper konkurrensen. För det fjärde, är vi benägna att vårda det vi själva äger.

Genom privat ägande uppmuntras ansvarstagande. För det femte är ägande lika med makt, och om ägandet är koncentrerat till staten (eller till ett litet fåtal privatpersoner) kommer också makten att vara koncentrerad dit.

Genom ett spritt ägande får vi en decentraliserad maktstruktur. Privat ägande skapar självständiga och fria människor som varken är beroende av staten eller oligarker. Om du och din familj har resurser att förvalta de värden ni tror på, kan ni leva i enlighet med dessa värderingar – istället för att behöva rätta er efter de prioriteringar som politiker försöker tvinga på er för att ni på nåder skall återfå det som ni själv skapat men som staten lagt beslag på. En fri marknad bidrar också till fred och positiva relationer mellan olika kulturer och länder eftersom de utvecklar samarbete mellan olika parter.

En verkligt fri marknad gynnar också positiva karaktärsdrag som t.ex. pålitlighet och kreativitet, då ingen vill göra affärer med någon som är opålitlig eller oärlig. Det finns ett samband mellan dygder och ekonomisk utveckling. Även här finns en tydlig koppling till kristen tradition. När Max Weber skrev sin inflytelserika essä om kapitalismens uppkomst argumenterade han för att det var karaktärsdragen som inskräps av protestantismen som var orsaken till de snabba framstegen i USA och Europa. Trots att Webers teser varit omstridda, har den allmänna slutsatsen ändå varit att han väsentligen hade rätt. Protestantismen producerade en speciell typ av person vars mål vara att leva och arbeta på ett särskilt sätt. Fostran till pålitlighet, ärlighet, hög arbetsmoral och sparsamhet bidrar till en god ekonomisk utveckling.

Detta fundament kan staten ytterligare stärka genom skapa *genuint fria marknader*. I varje samhälle finns en risk att olika maktfaktorer (stat och storföretag, fackföreningar) i praktiken ingår i en ohelig allians som

sätter konkurrensen ur spel och centralism och monopolism i dess ställe. Den tunga koloss av byråkrati som under decennier utvecklats i Sverige är inte bara ett hot mot utveckling och framsteg utan också mot demokratin eftersom den begränsar människors rätt till fria avtal, och gör det omöjligt för medborgarna att överblicka alla regler som finns.

Omfattande och svåröverskådliga regelverk gör det extra besvärligt för de mindre företagen, som inte alltid klarar av de höga kostnaderna för att tolka och följa alla föreskrifter. Vi riskerar därför en monopolistisk "enfald" istället för en mångfald av fritt konkurrerade företag. Med en friare lagstiftning kan dessutom kostsamma byråkratiska enheter läggas ner.

En företagslagstiftning med minimal byråkrati och en effektiv konkurrenslagstiftning är en grundläggande del av lösningen. Därutöver tror vi att en *författningsdomstol* och *beslutande folkomröstningar* vore till stor nytta, inte bara för att värna medborgarnas grundläggande rättigheter utan också för samhällsekonomin. En sådan domstol kan skydda individer och branscher mot såväl mot en klåfingrig stat som mot monopolistiska storföretag. Folkomröstningar skulle också hindra parlamentariska majoriteter från att missbruka sin makt.

Frihetsprincipen betyder också att ingen tredje part (staten) kan bestämma vem ett företag ska anställa, så all form av kvotering strider mot den mänskliga rätten att själv få bestämma över det man skapat. Detta innebär däremot inte att diskriminering är accepterat.

Många partier idag saknar en ideologisk grund för sin *skattepolitik*. Dagens höga skattetryck motiveras antingen inte alls eller med någon oklar hänvisning till "välfärd" utan ytterligare reflektion. Men skatt innebär ändå att man tar pengar från någon och ger det till någon annan

och den överföringen måste man kunna motiveras med sakskäl - annars är det per definition godtycklig konfiskation staten ägnar sig åt, likt den medeltida fogden. Skattemedelsslöseriet i Sverige har nått katastrofala höjder. Det har förvarrats av att Sverige under lång tid dominerats av marxistiskt inspirerade ideologier, och haft världens högsta skattetryck och mest omfattande bidragssamhälle, samt att tidsandan under lång tid betonat rättigheter istället för skyldigheter och personligt ansvar.

Den ekonomiska politiken bör vidare skapa förutsättningar för *medborgerlig självständighet*, t.ex. genom att främja ett stabilt penningvärde. Inflation drabbar de egendomslösa allra hårdast - de har ju ingen egendom vars värde kan öka i kompensation för penningvärdets devalvering. Så om statens inflytande begränsas kommer civilsamhället - de naturliga och ursprungliga gemenskaperna som familj, religion och föreningsliv - att stärkas. Staten kan aldrig ersätta de normer och värderingar som medborgarna bibringas genom de naturliga gemenskaperna.

Att marknaden är fri är avgörande för ett lands utveckling, men vi har inte bara frihet, vi har ansvar också. Det räcker inte med frihet för att nå det goda samhället. Det måste också finnas ett *förvaltarskap* vilket innebär att vi inte bedriver rovdrift som förstör den natur som vi alla är beroende av och (i vid mening) äger tillsammans. Vi måste ha en vetenskaplig och välgrundad miljöpolitik.

I förvaltarskapet ingår en plikt att på bästa sätt ta tillvara landets resurser och ekonomiska potential. Bl.a. sker detta via en *arbetsmarknadspolitik* som leder till *låg arbetslöshet*. En viktig del av ett gott förvaltarskap är en rättvis lagstiftning som befrämjar det som har goda konsekvenser för samhället. Förvaltarskap ingår också att förvalta det naturligt goda som *familj och äktenskap* utgör. Kristna

Värdepartiets samhällsfilosofi innebär att staten inte ska lägga sig i medborgarnas liv utan enbart arbeta för att upprätthålla deras rättigheter och de samhällsbärande institutionerna. Men eftersom vi anser att äktenskapet och familjen är en sådan samhällsbärande institution (vid sidan av vård, skola etc.) och grundläggande för den mänskliga gemenskapen menar vi att det är den enda relation som ska legitimeras av staten. Det samhällsfilosofiska berättigandet av äktenskap och familj erhålls emellertid inte bara från förvaltarskapsprincipen utan också från subsidiaritetstesen som kommer från *medmänsklighetsprincipen* (se närhetsprincipen).

Vi i Kristna Värdepartiet anser att *individen* är viktigare än staten. Vi menar att staten är till för individen, inte individen för staten. Kristna Värdepartiet förordar en liten stat. Den offentliga sektorn skall alltså begränsas, men de områden som bör eller måste förvaltas av "det allmänna" skall skötas kompetent och effektivt. I den meningen bör staten vara stark.

Närhetsprincipen, subsidiaritet, innebär att beslut ska fattas på lägsta möjliga ändamålsenliga nivå. Denna princip gör att beslutsfattandet sköts av personer som väl känner förutsättningarna för en viss verksamhet. Den ömsesidiga relationen mellan ekonomi och samhälle kan däremot aldrig reduceras till enbart tillgång och efterfrågan. Det bygger också på förtroende, kreativitet, social gemenskap och trygghet, och därför kommer de små gemenskaperna alltid ha en avgörande betydelse. Familjen är den minsta men också den allra viktigaste sociala gemenskapen som bygger ett samhälle. Det kommer därför alltid att vara en vinstaffär för ett samhälle att investera i familjens välmående.

Av dessa skäl är det beklagligt att antalet självständiga småföretagare minskar. Många har enbart löneinkomster, vilket skapar otrygghet.

Centralism och omåttlig storskalighet *kan* alltså vara negativt och vi bör därför motverka ett massamhälle med rotlösa individer som aldrig känner sig hemma någonstans. I en mylla av mindre gemenskap och småföretag kan mångfald och enhet, som båda behövs, växa fram på ett naturligt sätt. I en sådan miljö har också företag möjlighet att utvecklas till nya storföretag. Ytterligare en anledning är att ett lands infrastruktur blir starkare av en decentraliserad ekonomi. Det krävs mer för att slå ut ekonomin i ett sådant land. Vi vill självklart att småföretag ska kunna bli stora företag, men befrämjar hellre "flerskalighet och småskalighet" än "fåskalighet och storskalighet". Med hjälp av närhetsprincipen vill vi *stärka och skydda ett civilsamhälle där ekonomiska enheter kan växa fram naturligt och frihetligt.*

Rättvisa och mänskliga rättigheter har starka beröringspunkter med ekonomisk utveckling. Om t.ex. inte äganderätten är skyddad försvinner intresset för att investera eftersom man inte kan lita på att få behålla avkastningen. Ett väl fungerande rättsväsen är därför en viktig ingrediens för att uppnå en hållbar samhällsekonomi. Medmänsklighet har alltid goda effekter, också på det ekonomiska området. Rätten till liv är den mest grundläggande av alla rättigheter, men trots det kränks denna rätt genom den svenska abortlagstiftningen.

Ett samhälles moraliska status bestäms av hur väl de tar hand om *de svagaste i samhället*. Därför är det avgörande med en hög standard på de samhällsbärande institutionerna, sjukvården, äldreården mm.

I enlighet med Kristna Värdepartiets politiska filosofi vill vi inskräpa att *den decentraliserade fria marknadsekonomin och privat ägande är självklara förutsättningar för friheten och det goda livet, men inte i sig tillräckliga för det goda livet*. Den fria marknaden ska vara till för människan, inte människan för marknadsekonomin. Det behövs dygder

och andra moraliska värden, kulturella såväl som andliga för att nå det goda samhället. Men politik ska inte skapa det goda samhället – det kan den inte göra. Den ska skapa *förutsättningarna* för det goda samhället.

Etik och sanning

Det finns en princip som kan anses överordnad alla andra: den *etiska*. Ur denna princip kan de tre principerna härledas, men även andra grundläggande värden. Sanning är ett samhällsfilosofiskt värde överordnat alla andra, som är grundat i etiken. Sanning är ovärderlig. Den förutan upphör nämligen demokratin att fungera, eftersom väljarna då berövas tillgång till sann information om bl.a. den ekonomiska utvecklingen och om innebörden av partiernas politik. Detta borde därför vara den första och viktigaste punkten i ett ekonomiskt program, eftersom det inte går att bygga ett gott samhälle utan moraliska kompasser.

Det konkreta problemet är att SCB, Konjunkturinstitutet, regering, riksdag – och även fristående experter – presenterar en *grundfalsk bild av dagsläget och utmaningarna framöver*.

Arbetslösheten underskattas och riskerna med hushållens växande skuldsättning förtigs, framtidsimperialismen likaså.

Den mest uppseendeväckande felinformationen gäller penningvärdets försämring. Medan SCB anger inflationstakten i dagsläget till cirka 1 procent stiger priserna i själva verket 4-5 gånger snabbare. SCB ljuger (jo det ordet är berättigat) genom att använda KPI (konsumentprisindex) som ett mått på inflationstakten. Men detta index är uppenbart missvisande – av ett flertal orsaker, men framför allt när det gäller boendekostnaderna.

Med termen "inflation" menas det allmänna prisläget, dvs. alla sorters

priser, även det som kallas tillgångspriser (t ex fastigheter, mark, råvaror). Det är inflationen i denna korrekta mening som i dag kan bedömas ligga på nivån 4-5 procent. En tusenlapp på ett sparkonto i någon av storbankerna, blir under ett års tid 4-5 procent mindre värd, en osynlig konfiskation, på bekostnad av grundlurade medborgare men till fromma för aktieägarna och bankernas bonusstinna chefer.

Man kan kanske ursäkta den statistiska oredan med att SCB och andra ämbetsverk numera förlorat sin självständighet och därför inte anses "ha råd" att tala sanning. Eller med att staten numera styr våra universitet och fördelar massor av forskningsmiljarder. Man biter inte den hand som föder en. Båda dessa förändringar har resulterat i en ökad "lyhördhet" för synpunkter från regeringskansliet. I dag går det alltså inte ens att lita på kunskapens förmenta riddarvakter, forskarna. Många ekonomiprofessorer känner förstås till att KPI bygger på en felaktig definition av begreppet inflation, men alla tiger.

Att återupprätta en hög forskareetik och återskapa en kår av hederliga ämbetsmän är därför väl så viktigt som att eliminera ekonomins många systemfel. Inte minst därför att det är så enkelt att frisera statistik och finansiella kalkyler med hjälp av felaktiga definitioner och ovetenskaplig metodik. Så egentligen är den första kampen att föreslå en politisk samling kring kravet på ökad hederlighet i det offentliga samtalet, i förvaltningen, i forskarvärlden och i maktens centrum på Helgeandsholmen. Grundläggande systemfel måste åtgärdas, annars kommer sanningen att bli systemets första offer.

PROBLEMINVENTERING

Sverige står inför stora och svåra utmaningar. Dels på grund av en radikalt ökad internationell konkurrens efter kommunismens fall, Östeuropas frigörelse och Kinas extremt snabba ekonomiska expansion.

Dels som en följd av våra egna misstag, ofta begångna i stort samförstånd de två blocken emellan.

Utbudstrycket och prispressen på världsmarknaden kan vi inte göra så mycket åt – det har också, det förtjänar att nämnas, positiva sidor i form av billig import som håller inflationen i schack. Utan detta ymniga varuinflöde skulle Sverige i dag vara märkbart fattigare.

Desto viktigare då att korrigera de egna misstagen, de många systemfel som de senaste decennierna underminerat välståndet. Många av dessa självmål och bromsklossar är relativt okända för väljarkåren, i synnerhet de som har karaktär av heliga kor – doktriner och tankemönster som blivit så fast rotade inom alla de politiska partierna att deras existens förtigs, även av pressen och det s.k. forskarsamhället.

Dessa systemfel har en gemensam nämnare: de bryter mot den marknadsekonomiska norm som (numera) alla politiska partier säger sig acceptera som det bästa sättet att skapa välstånd, nämligen fri konkurrens på fria marknader, där konsumenter och producenter genom frivilliga avtal kan enas kring beslut som ger ett för båda parter gott resultat. Prismekanismen är, i all sin enkla genialitet, välståndets effektiva motor.

När politiskt beslutsfattande ersätter fri prisbildning skapas så gott som alltid samhällsekonomiska problem och förluster. Konkurrensen sätts ur spel och pengar satsas på projekt som aldrig skulle ha kommit till stånd i privat regi. Överljudsplanet Concorde är liksom Tage Erlanders 12-reaktorsprogram några typiska exempel. I båda dessa fall gick alla investerade pengar upp i rök, trots duktiga ingenjörer och välmenande supporters.

Sveriges huvudproblem är med andra ord att en alltför stor del av ekonomin (cirka hälften) styrs av politiker. Dels via statligt eller kommunalt företagsägande, men framför allt genom selektivt gynnande eller missgynnande av enskilda näringar eller verksamheter. Det är sådana planekonomiska "styrmedel" som förslösar de vinster som genereras på fria marknader och av ett i huvudsak privatägt näringsliv.

Problemen återfinns i första hand på följande områden: jordbruket, arbetsmarknaden, energisektorn, boendet, transportsektorn och kreditmarknaden. Vi kan kalla detta de sex tunga "sovjetiska" inslagen i vårt i övrigt relativt välfungerande och starkt exportinriktade näringsliv. Tre av dessa cancerhärdar styrs i dag via EU (energin, transporterna och jordbruket) och en fjärde, kreditmarknaden, påverkas av EU:s centralbank, ECB.

Dessa planekonomiska sektorer kan bedömas sänka medborgarnas välstånd (reallöner) med minst 8 procent, troligen mer. Beslut inom ramen för EU står för huvuddelen, lågt räknat 4 procent (ungefär jämnt fördelat på klimatpolitiken och jordbruket). Arbetsmarknaden och hyresregleringen är våra helt egna misstag, som tillsammans sänker reallönerna ungefär lika mycket som EU-medlemskapet.

Den tredje stora förluskällan är andra svenska systemfel inom *energi- och klimatpolitiken*, framför allt en konkurrenssnedvridande energibesättning men också systemet med s.k. *elcertifikat*, som drivit fram en dyrbar felsatsning på vindkraft.

Riksbankens i dagsläget extrema *lågräntepolitik*, i ECB:s ledband, resulterar också i avsevärda välståndsförluster på grund av de felinvesteringar som gratispengarna uppmuntrar till.

Till systemfelen bör även räknas illa fungerande offentliga verksamheter som sjukvården och utbildningsväsendet samt en massiv statlig och kommunal byråkrati.

AB Sverige underpresterar således genom att i så förvånande hög grad avstå från den effektiva metoden att styra via fria marknader. Och omvänt: vinsten blir mycket stor när dessa fattigdomsfällor elimineras. *Konkret handlar det, inklusive indirekta effekter såsom högre valutakurs, om reallöneförbättringar på cirka 10 procent eller i reda pengar cirka 350 miljarder.*

I medmänniska termer är den dysfunktionella *arbetsmarknaden* och tillhörande "jobbpolitik" vårt största bekymmer. En viss omställningsarbetslöshet är en naturlig företeelse. Det kostsamma är den typ av långvarigt utanförskap som blivit allt vanligare under de senaste decennierna, och förklaringen till detta misslyckande är att arbetsmarknaden styrs av politiker, inte - som det påstås - av arbetsmarknadens parter.

Riksdagen har under decennier sakta men säkert slagit sönder denna marknad genom ett flertal beslut om att finansiera arbetslösheten med statliga pengar. Detta har givit LO och andra fackföreningar en mycket starkare position än vad motparterna har. Ledarna har tubbats till att prioritera höga löneavtal framför jobb åt alla. Så länge företagen kunde kompensera sig via en hög inflationstakt och ständiga devalveringar, var motståndet från deras sida svagt. I dag är dock den devalveringsdörren stängd, så nu får statens inblandning större negativa konsekvenser. En växande mekanisering (mer kapital per sysselsatt) ökar också sårbarheten vid konflikter - att låta dyra maskiner stå oanvända är mycket kostsamt, vilket facken inser och utnyttjar.

Till saken hör SCB:s uppgifter om antalet arbetslösa är friserade med hjälp av felaktiga mätmetoder. Den sanna arbetslösheten mäts som skillnaden mellan önskat arbete och utfört arbete och med en sådan korrekt definition är problemen betydligt större än SCB ger sken av. Kostnaden för folkhushållet, i form av utebliven produktion, är extremt hög. Härtill kommer att de senaste årens extremt låga realräntor dolt den "underliggande" arbetslösheten, genom att konsumtionen hållits uppe på höga nivåer. När realräntorna normaliseras bortfaller denna stödfaktor och en ny recession blir följd.

En annan typ av obalans handlar om *inkomst- och förmögenhetsfördelningen*. De senaste decennierna har Sverige tagit stora kliv i riktning mot ett nytt 2/3-delssamhälle, med växande klyftor och ökade sociala motsättningar. Arbetslösheten är en av komponenterna, men gapet har växt också genom att pensionerna ökat långsammare än lönerna - och dessutom beskattats hårdare. Stigande tillgångspriser har gynnat kapitalägarna, medan de mindre välbeställda köparna av villor och bostadsrätter tvingats till hög skuldsättning och höga ränteutgifter. En likartad obalans har samtidigt skapats mellan generationerna, både bakåt och framåt i tiden.

Dagens Sverige lever i hög grad på rost och röta (inflationsvinster), vilket innebär att vi dels förbrukar en del av de värden som tidigare skapats och samtidigt övervältrat bördor på våra barnbarn. Statsskulden har minskat, men det uppvägs dels av stigande privata skuldberg men också av att kommunallagen hindrat kommunerna från att ta ut korrekta priser (inräknat ränta på kapitalets faktiska värde, i motsats till det bokförda) för t.ex. vatten och avloppssystem, elnät mm. Vi ägnar oss åt det som norska sociologer så träffande har döpt till *framtidssimperialism*. En företeelse som givetvis är oförenlig med förvaltarskapstanken.

Ett annat akut bekymmer är *EU-medlemskapet*. Den europeiska unionen har successivt förändrats i destruktiv riktning och är i dag ett välståndssänke för Europas löntagare. Det finns skäl att ställa frågan av vilken anledning våra politiska partier accepterar nettoförluster på minst 4 procent av BNP? Dessutom är det ett känt faktum att folkomröstningen saknar demokratisk legitimitet, eftersom den förment objektiva informationen till väljarna om medlemskapets konsekvenser var en ren partsinlaga för ett ja. En ny folkomröstning UTAN statlig "vägledning" skulle sannolikt resultera i ett nej tack. Det är också vad som förväntas av den kommande folkomröstningen i England.

Dessutom är det ofta använda fredsargumentet falskt. Grundarna avsikter var säkert ärligt menade, men det som i realiteten säkrat freden i Europa är NATO (USA:s atomvapenparaply) plus det faktum att Tyskland numera är en stabil demokrati.

Hyresregleringen är ett extremt exempel på fattigdomsskapande statlig styrning. Beslutet togs 1940 som en ren krigstidsåtgärd, men finns fortfarande kvar - med enorma välfärdsförluster i släptåg. En katalog över svenska systemfel kan göras betydligt längre. I det följande nämns ytterligare några exempel.

ÅTGÄRDSPROGRAM

KV:s ekonomiska politik utgår från den filosofiska grundsyn som tidigare beskrivits: den kristna förvaltarskapstanken, med krav på strikt marknadsekonomi, en rättvisare inkomstfördelning och en så liten offentlig sektor som möjligt. Vi hävdar att det krävs radikala reformer för att lösa de många sammanvävda problem Sverige står inför. Dessbättre är detta en i sak relativt enkel uppgift, eftersom problemen i högre grad handlar om politiska lösningar än om brist på bättre

lösningar.

Det första steget bör vara att kraftfullt stärka den reala ekonomin genom att eliminera de planekonomiska inslagen i vår ekonomi. I ett andra steg används den större resursbasen (cirka 350 miljarder) till insatser för att förbättra företagens villkor och skapa ett rättvisare Sverige, med en jämnare inkomstfördelning och satsningar inom eftersatta områden.

De konkreta förslagen redovisas under fyra underrubriker:

A. Höj välståndet genom att eliminera de planekonomiska systemfelen - punkt 1-10

B. Förbättra företagsklimatet - punkt 11-13

C. Skapa ett rättvisare samhälle - punkt 14-17

D. Öka insatserna på eftersatta område - punkt 18

A. ELIMINERA DE PLANEKONOMISKA SYSTEMFELEN

1. Inför marknadsekonomi - i *hela* näringslivet!

Den enda vägen till ökat välstånd är att förbättra produktiviteten (produktionens förädlingsvärde per arbetad timme och satsad kapitalkrona) och därmed skapa en större resursbas, till gagn för ökad rättvisa och en bättre livskvalitet för alla. Dessbättre är detta ganska enkelt eftersom det i dag finns så många uppenbara så kallade systemfel. Mycket vinster finns att hämta genom att eliminera dessa fattigdomsfällor och låta hela näringslivet styras på marknadsmässiga villkor. Det innebär fri prisbildning och ett slut på statlig inblandning i

form av godtyckliga straffskatter, subventioner, skattefavörer i stil med ROT och RUT och andra likartade styrinstrument. Kort sagt: konkurrens på lika villkor. En sådan regel om likabehandlig bör inskrivas i grundlagen. Hur det berörda, planekonomiska sektorer påverkas återkommer vi till i de följande fyra punkterna.

På ett generellt plan innebär denna angelägna systemreform att näringslivet helt sköts i privat regi och att all statlig och kommunal näringsverksamhet avvecklas - med undantag för uppgifter som på grund av sin karaktär bör eller måste skötas av "det allmänna", framför allt sådant som har anknytning till infrastrukturen; elnätet, järnvägar, bredbandsnät, hamnar, kabelnätet mm. Men banker, industriföretag och fastighetsförvaltning hör hemma i den privata sfären. Det betyder t ex att staten kan äga *elnätet*, men inte några *kraftverk*. Statens aktier i börsnoterade företag som SAS, Nordea och Vattenfall bör avyttras och kommunerna åläggas att successivt avveckla sina hyresbostäder och kommersiella fastigheter utan koppling till kommunens egen verksamhet.

Det finns också anledning att undvika "blandformer" med privata aktörer som utförare av statliga eller kommunala serviceuppgifter och i stället betala ut beviljade stödinsatser direkt till vårdtagaren, som sedan själv väljer utförare. Erfarenheter från blandformer t.ex. Banverket och SJ med alla privata underleverantörer är tillräckligt avskräckande exempel. Det som staten ansvarar för ska staten som regel sköta helt på egen hand, dvs. vara både ägare, arbetsgivare och utförare. Härigenom uppnås en tydlig och ändamålsenligt gränsdragning mellan den privata och den offentliga sektorn.

2. Slopa hyresregleringen!

Att avveckla planhushållningstänkandet i denna tunga och viktiga del av samhällsekonomin borde vara en självklarhet för partier som kallar sig borgerliga - och naturligt även för socialistiska pragmatiker som inser värdet av fri konkurrens och korrekta välståndsoptimerande prissättningsprinciper.

Hyresregeringen är en anomali, en helt främmande fågel i vårt ekonomiska system. Ingenting strider heller mer uppenbart mot allmänt omfattade värderingar om t ex likabehandling. Hyran för en viss bostad skall givetvis vara densamma för alla, oberoende av ålder - inte som i dag cirka dubbelt så hög för unga som för gamla. Vinsterna blir extremt stora när den gamla krigstidsregleringen äntligen slopas: rörligheten ökar, bostadsköerna försvinner, svartabörshandeln upphör, vår levnadsstandard höjs rejält. Dessutom kommer priserna i nyproduktionen att sjunka när vårt "sovjetiska" system skrotas. Marknadshyror i storstadsregionerna innebär också fördelar för glesbygden, som med sin billigare tomtmark och därmed lägre hyror kan attrahera både företag och människor. Så skapas ett Sverige i bättre regional balans.

En återgång till fri hyressättning bör dock ske stegvis, under en period på cirka 10 år, på det sätt som flera offentliga utredningar noggrant beskrivit. Att Alliansen ändå tvekat beror uppenbarligen på att även en sådan försiktig normalisering skulle leda till besvärande följder - inte för de boende, men väl för partiernas möjligheter att dölja den "sanna" inflationstakten och även på andra sätt skönmåla de ekonomiska "framsteg", som i själva verket består av lån (eller stöld) från framtida generationer.

På en fri bostadsmarknad behövs givetvis ingen statlig myndighet, som Boverket, inte heller några hyresnämnder, kommunala bostadsbolag eller bostadsförmedlingar.

3. Återskapa en fungerande arbetsmarknad!

Av alla skadliga systemfel är vår sönderreglerade arbetsmarknad ett av de allra värsta - och ett gissel för i synnerhet de unga generationerna. För att kunna nå målet om full sysselsättning krävs en reformering av A-kassan. I dag är det skattebetalarna som står för merparten av kostnaden för arbetslösheten. Dagens privata, fackföreningsdrivna, kassorna bör avvecklas. Ersättning vid arbetslöshet skall givetvis administreras av Försäkringskassan, med ett lågt basbelopp, samma ersättning till alla, oberoende av inkomst, som en grundtrygghet men på en betydligt högre nivå än existensminimum. Detta belopp ska bara vara en grundtrygghet och resten av notan bör betalas av arbetsmarknadens parter och fördelas som parterna själva får komma överens i samband med sina avtalsförhandlingar. Först då kommer LO och andra fackföreningar att få incitament för att åter tänka på alla sina medlemmar, inte bara på den majoritet som har ett jobb. Om du som arbetstagare fortfarande anser att arbetslöshetsförsäkringen är för låg kan du alltid skaffa privata inkomstförsäkringar utöver grundskyddet och avtalsförhandlingarna. Detta är ju inget problem om du är en höginkomsttagare.

Den lönepolitik som, starkt vilseledande, kallas "solidarisk" (höga ingångslöner, små löneskillnader) förvärrar problemen. Men politikerna har ett medansvar också genom att beskatta låga inkomster så hårt att "normala" ingångslöner (efter skatt) hamnar under existensminimum.

I stället för att tjuren vid hornen och eliminera LO:s lönemonopol, har Alliansen satsat 100-tals miljarder på "jobsatsningar", som instegsjobb,

nystartsjobb, FAS 3 mm. Sådana åtgärder leder enbart till att jobben *omfördelas*. De nya som tillkommer uppvägs av alla som går förlorade när dessa dyra satsningar skall finansieras, via högre skatter. Anders Borg har ägnat sig åt ett meningslöst nollsummespel, en för skattebetalarna mycket kostsam symbolpolitik. Denna destruktiva politik är en konsekvens av att nymoderaterna beskrivit sig själva som det "nya arbetarpartiet" - och ett sådant kan inte ta strid med LO.

Ett illa fungerande skol- och utbildningssystem är en annan bidragande orsak till jobbkrisen. Samtidigt som köerna av jobbsökande blir allt längre, har våra företag ofta svårt att rekrytera lämplig arbetskraft, framför allt på verkstadsgolven - ett genant *matchningsproblem*, i synnerhet för en borgerlig regering som sedan länge lovat att korrigera sina företrädares misstag i detta avseende. Numera märks detta fenomen även i universitets- och högskolevärlden. Skaran av felutbildade och därför arbetslösa akademiker växer sig allt större. Vi menar att mer bör satsas på kvalificerade yrkesutbildningar, gärna också på lärlingssystem av gammal svensk modell, som fungerar utmärkt i vårt södra grannland Tyskland.

4. Gör energibeskattningen konkurrensneutral

Dagens välståndsförstörande flora av koldioxidskatt, andra punktskatter, och elcertifikat (plus moms på skatten!) bör ersättas av en särskilt *energimoms*, i intervallet 50- 60 procent, lika för alla miljöpåverkande energislag (fossila bränslen, kärnkraft, vattenkraft och vindkraft), men med vanlig moms på biobränslen, solkraft och andra miljöneutrala energiformer. Energibeskattningen blir därmed *konkurrensneutral*, vilket leder till den för AB Sverige bästa och billigaste energimixen.

Denna förhöjda moms bör vara det enda styrmedlet. Systemet med

elcertifikat avvecklas, liksom andra statliga bidrag till energisektorn. Sammantaget leder en avveckling att detta uppenbara systemfel till mycket stora samhällsekonomiska vinster, till gagn i synnerhet för de svaga grupperna i samhället.

På en fri energimarknad byggs varken några vindsnurror eller några nya kärnkraftverk. Det beror inte på att dessa kraftslag är så mycket dyrare än andra, men på att de har andra nackdelar. Vindkraften saknar "effektvärde" eftersom den står stilla när det inte blåser. Och för ett land som Sverige, med gott om vattenkraft är kärnkraften *fel sorts* elkraft, s.k. baslast som vi redan har tillräckligt gott om. När de sista kärnkraftverken läggs ner kan vi dock behöva smärre tillskott av s.k. topplast i form av t ex mottryckskraft i värmecentraler och/eller i processindustrin.

Med en sådan politik blir KV det enda sanna miljöpartiet!

5. Återlämna löntagarfondernas pengar till medborgarna!

En annan viktig gränsdragning gäller *forskningen*. Det sägs vara livsviktigt för höginkomstländer att skapa sig konkurrensfördelar genom att ligga vid eller nära den s.k. forskningsfronten. Den tesen är dock omtvistad; exemplet Japan (och även Sverige) visar att det är viktigare att vara bra på att tillämpa ny teknologi än att själv utveckla den. Statens roll bör vara att generellt stödja och finansiera *grundforskning*, via anslagen till våra universitet och högskolor. Men genomförandet och valet av projekt sköts bäst av universiteten själva, utan statlig inblandning. Forskning och politik är som eld och vatten, oförenliga.

Den *tillämpade* forskningen bör vara de berörda företagens egen uppgift, enskilt eller i samverkan. Att stödja sådana projekt innebär

avsteg från principerna om fri konkurrens och likabehandling. Därför menar vi att de många miljarder av den gamla löntagarfondens pengar som nu överlåtits på olika statligt styrda forskningsstiftelser, bör återföras till staten och användas för extra amorteringar på statsskulden. Staten bör, som vi ser det, vara helt skuldfri, i synnerhet i ett land som Sverige som besparats två förödande världskrig.

6. Avveckla konjunktur- och kreditpolitiken!

Under Keynes' tid som dominerande ekonomisk teoretiker skapades en övertro på detaljstyrning av ekonomin, bl.a. i syfte att utjämna konjunktursvängningarna med hjälp av finanspolitik (budgetunderskott i sämre tider, överskott i bättre) och penningpolitik, dvs. låga räntor i svaga konjunkturer och höga under expansiva faser. Den typen av insatser har ofta varit misslyckade och snarare förstärkt än minskat konjunktursvängningarna, därför att politikerna gärna eldat på i recessioner men varit obenägna att strama åt under högkonjunkturer. Än värre är att dessa försök att överbrygga konjunktursvackor lockat till felinvesteringar, när räntorna sänkts till så extremt låga nivåer som nu.

Det är troligen bättre att låta konjunkturerna leva sina egna naturliga liv. Sysselsättningsvariationerna blir visserligen något större, men å andra sidan undviker man felinvesteringar och en skuldsättning, som senare kan visa sig svår att krympa. Paradoxalt nog är det Stefan Löfven som gått i spetsen för en sådan mer rationell syn, genom att som ordförande för Metall godta temporära lönesänkningar i en djup lågkonjunktur, en långt effektivare och skonsammare metod än statlig konjunkturpolitik.

Beslutet 1995 att avskaffa den politiska styrningen av riksbanken var ett

steg bort från Keynes verklighetsfrämmande och isolationistiska idéer. Nu bestäms alla långa räntor på en konkurrensutsatt kreditmarknad, utan medverkan av statliga kommissarier. Effektivitetsvinsterna har inte uteblivit. Men även riksbankens styrning av de korta räntorna, via den så kallade styrräntan, bör upphöra. I synnerhet som de sex riksbanksdirektörerna "återpolitiserat" räntesättningen genom att använda ett felaktigt inflationsmått (KPI) som grund för sina beslut. KPI exkluderar nämligen den allra viktigaste inflationsfaktorn, stigande fastighetspriser.

Härigenom har penningpolitiken de senare åren varit nästan lika lättsinnig som före självständigheten. Politikens mål, en inflation på 2 procent (+- 1 procent) har med andra ord visat sig gå att manipulera och tillåta en sann inflationstakt på minst det dubbla. Därför bör det målet slopas och ersättas med ett uppdrag att styra penningmängden (M3). Denna bör inte tillåtas öka snabbare än produktionen, d v s cirka 3 procent per år. Långsiktigt kan det vara klokt att återvända till ett system med guldmyntfot, men det kräver ett stort mått av internationell samsyn, som i dagsläget verkar svår att uppnå. Ett mål för penningmängdens ökningstakt kan ses som ett första steg i den riktningen och ger, korrekt tillämpat, ett likartat resultat: en stabil valuta och en fungerande kreditmarknad. I en sådan avlönad riksbank krävs inte mer än en direktör och bara ungefär en femtedel av antalet anställda.

7. Slopa bankstödet och insättningsgarantierna!

När staten skyddar banker och företag i filmbranschen från konkurs sätts marknadsekonomin ur spel. Bankerna bör givetvis själva betala eventuella förluster på grund av felaktig utlåning och kunna gå i konkurs om de gjort stora felspekulationer. Av samma skäl bör statens

insättningsgarantier avvecklas. Kunderna får då incitament att välja de banker och företag som prioriterar säkerhet framför maximala vinster.

Även ränteavdragen kan ifrågasättas, men så länge kapitalinkomster beskattas är det logiskt att tillåta ett motsvarande avdrag för kapitalförluster (kongruensprincipen). Däremot kan det finnas anledning att lagstifta om ett räntetak för att sanera en i dag alltför vildvuxen marknad för privatlån. Efter att det visats att den genomsnittliga effektiva räntan på sms-lån i Finland låg på 900 procent införde de finska lagstiftarna ett räntetak för snabblån på 51 procents effektiv ränta. En liknande maxränta borde kunna införas även i Sverige.

8. Liberalisera det svenska jordbruket, rädda landsbygden och låt hela Sverige leva!

Sverige har, i motsats till vad många tror, hyggliga förutsättningar för lönsam jordbruksproduktion, men dessa möjligheter hämmas i dag av en kombination av EU-regler och förfelad inhemsk politik. Efter ett EU-utträde kan branschens villkor bli än bättre - samtidigt som skattebetalarnas kostnader för dyra subventioner kraftigt minskar. Vid frihandel mot omvärlden kan dock s.k. utjämningstullar bli nödvändiga, för att ge näringen rimliga konkurrensvillkor gentemot stater som subventionerar sin livsmedellexport - vilket tyvärr fortfarande är väldigt vanligt. Trots sådana avgifter blir vinsterna stora för alla inblandade, både för konsumenterna och för producenterna - dock med en förändrad struktur: mer animalier, mindre spannmål. Därmed ökar också behovet av arbetskraft. Till det positiv utfallet bidrar att en reformerad energibeskattnings (avsnitt 4) sänker jordbrukets kostnader och generell gynnar glesbygden med sina större transportbehov.

I samma syfte - att stoppa befolkningskoncentrationen till Stockholmsregionen - bör utlokalisering av statliga myndigheter

påskyndas. När samtidigt byråkratin krymper, dämpas den skadliga överhettningen på Stockholms bostadsmarknad.

9. Ställ ultimatum i Bryssel!

Eftersom EU:s politik har en så starkt negativ effekt på vårt välstånd, finns det anledning att i Bryssel framföra bestämda krav på att dessa bördor - och vår EU-avgift - kraftigt reduceras. Om kravet avvisas bör en ny folkomröstning övervägas, för att avgöra om Sverige i det läget bör lämna denna fattigdomsunion - i så fall blir det sannolikt i sällskap Storbritannien, ett land som både kulturellt och politiskt står oss närmare än staterna i södra Europa.

Problemen har förvärrats under senaste tid. Systemfelen ökar i antal och blir alltmer betungande, samtidigt som inslagen av maktmissbruk, korruption och ekonomiskt slöseri tilltagit. Särskilt allvarliga är de misstag och den inkompetens som präglat införandet av euron.

10. Hårdbanta den offentliga sektorn!

Strukturreformerna (punkterna 1-9) leder till stora välståndsvinster, men också till komplementära besparingsmöjligheter. När t.ex. hyresregleringen slopas kan Boverket och hyresnämnderna avvecklas, liksom de kvarvarande bostadsförmedlingarna och bostadsköerna. Med en välfungerande arbetsmarknad blir Arbetsförmedlingen överflödig, liksom Tillväxtverket och en rad andra myndigheter som sysslar med att verkställa den kulisspolitik som felaktigt beskrivs som jobb- eller tillväxtskapande. Även SIDA kan läggas ner när biståndet fördelas via FN:s flyktingorgan och ideella organisationer. Vi hävdar att den statliga och kommunala byråkratin utan svårigheter kan reduceras med minst en fjärdedel.

Men även övriga poster i statens och kommunernas budgetar behöver granskas och ifrågasättas på ett mer systematiskt sätt än hittills. Besparingsmöjligheterna är mycket stora, men olika särintressen slåss för att försvara sina speciella stödpengar och riksdagsmajoriteten väljer oftast den bekväma och mest röstgenererande utvägen, att bli allt fler grupperns goda och generösa givare.

B. FÖRBÄTTRA FÖRETAGSKLIMATET

11. Slopa dubbelbeskattningen av utdelningar och förenkla regelverket!

I dag betalar både företagen och aktieägarna skatt på vinsten (sammanlagt över 50 procent), en orimlig form av dubbelbeskattning. Detta undviks om utdelningen blir avdragsgill för företaget. Även bolagsskatten bör sänkas och anpassas till de nivåer som gäller i våra viktigaste konkurrensländer. Pålagor på företagen betalas i praktiken av de anställda, eftersom de inkräktar på löneutrymmet och vice versa. En slopad bolagsskatt leder till bättre löneavtal. Bolagsskattens enda funktion är att förhindra s.k. skattearbitrage, ett bekymmer som borde kunna lösas på ett enklare sätt.¹

Angeläget är också att grundligt förenkla det i dag ytterst snåriga skatteregelverket, det som bl.a. orsakat tvisterna om de privata vårdbolagens "räntesnurror". Inga regler har överträtts, men likväl döms avdragen ut som anstötliga av samma politiker som stiftat lagen! Med lägre bolagsskatt, lägre sociala avgifter och ett generellt lägre skattryck minskar intresset för dagens alltför lönsamma skatteplanering.

¹ Skattearbitrage betyder att du genomför skatteplanering dvs åtgärder för att föra över inkomst till det mest låg- beskattade alternativet

Men att förhindra det fria kapitalflödet är ogörligt i en marknadsekonomi.

12. Sänk de sociala avgifterna radikalt!

Företagens indirekta lönekostnader, arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna bör kraftigt sänkas, från dagens drygt 31 procent till i första hand 10 procent (pensionsavgiften) för att i ett senare steg, i samband med nya pensions- och skattereformer, helt avvecklas.

Företagen befrias vidare från tvånget att stå för medarbetarnas sjuklön under dag 2-14. Alla sjukförmåner bör finansieras av staten/Försäkringskassan eller via överenskommelser i kollektivavtal. Dessa lättnader ger samtidigt företagen möjligheter att båda betala högre löner och expandera verksamheten, med fler anställda. Detta är en långt effektivare metod för ökad sysselsättning än Anders Borgs alla jobbskaparprojekt.

13. Avveckla LAS och möjliggör en större lönespridning

Det av staten påtvingade anställningsskyddet bör slopas; däremot står det givetvis arbetsmarknadens parter fritt att, om de så önskar, själva enas om likartade regler. För löntagaren består tryggheten i att det med ett bättre företagsklimat finns flera företag att söka arbete hos. För företagare blir det mindre riskabelt att anställa, fler människor kommer därför i arbete. Det leder också till en ökad rörlighet på arbetsmarknaden, vilket är positivt för såväl individens som företagets utveckling.

En annan mycket viktig faktor för att stödja företagandet och öka sysselsättningen är att införa mer flexibla och rättvisa lönesystem, som ger löntagaren rätt betalt för sina insatser och belönar erfarenhet, skicklighet och lojalitet. I det syftet är mer större lönespridning

önskvärd, dvs. lägre ingångslöner men å andra sidan högre ersättningar för de mest värdefulla medarbetarna. En reform i allas intresse!

C. SKAPA ETT RÄTTVISARE SVERIGE

14. Minska välståndsklyftorna! Höj pensionerna!

De ökade resurser som skapas via en förnuftigare makropolitik (1-10) bör i första hand användas för att återskapa ett rättvisare samhälle och via en jämnare inkomst- och förmögenhetsfördelning ta farväl av de senaste decenniernas 2/3-delssamhälle. Detta är både i enlighet med den frihetsprincipen, för det skapar medborgare som är självständiga gentemot staten, det är också i enlighet med förvaltarskapsprincipen för ett samhälle som är orättvist är naturligtvis exempel på ett dåligt förvaltad samhälle.

Som en första åtgärd i det syftet bör de s.k. fattigpensionärernas villkor avsevärt förbättras. Vi kräver att pensionsbeloppen höjs rejält och att skatten på de den s.k. garantipensionen helt slopas, med hjälp av ett generellt högre grundavdrag, lika för alla. Samtidigt bör bostadstilläggen avvecklas, eftersom de begränsar pensionärernas möjligheter att göra egna prioriteringar. Garantipensionären kommer med våra förslag att få pensionsbeloppet höjt från i dag 7881 kronor per månad till 13500 kronor.

15. Samma stöd till all barnomsorg!

En annan upprörande orättvisa i dagens samhälle är diskrimineringen inom barnomsorgen. Där råder en extrem skillnad mellan daghemsföräldrar och s.k. hemmaföräldrar (de som väljer att själva ta hand om sina barns uppfostran och tillsyn). Familjen med ett heltidsbarn på dagis kostar stat och kommun cirka 14000 kronor i

månaden, medan familjen själv betalar cirka en tusenlapp (den sammanlagda kostnaden ligger alltså på ca 15000 kronor per heltidsbarn och månad). Men den familj som själv utför samma arbete erhåller i bästa fall ett skattefritt stöd på 3000 kronor i månaden (i sämsta fall ingenting alls, i kommuner som tackat nej till Alliansens extra slant).

Vi föreslår i vårt särskilda familjeprogram - *familjeprincipen* - ett radikalt omtänkande baserat på den egentligen ganska självklara principen om lika stöd till alla - som också kommunallagen stipulerar i paragrafen om likabehandling av alla kommunens innevånare. Familjeprincipen innebär i korthet sambeskattnig, och att hushåll med juridisk försörjningsbörda, rent samhällsekonomiskt betraktas ungefär som ett företag. Denna helhet ska beskattas för skillnaden mellan sammanlagda, å ena sidan inkomster, och å andra sidan avdrag för fribelopp samt utgifter för inkomsternas förvärvande. Skatt får aldrig beskatta under fribeloppet eller pengar som behövs för inkomsternas förvärvande. All pension delas automatiskt lika i familjen, liksom skulder. Bidrag och subventioner skall i största möjliga utsträckning ersättas med skattelättnader. Undantaget är skattesubventioneringarna som ges till skattefinansierade tjänster inom vård och omsorg och till viss del skola. Sådana skall *istället tillfalla varje enskild familj som får välja mellan att behålla pengarna och själv utföra dessa tjänster eller att för pengarna köpa tjänsten av någon privat eller offentlig aktör.*

Föräldrarna får äntligen en helt annan frihet att själva bestämma hur barntillsynen skall skötas. Makten flyttas från överheten till medborgaren, precis som den i EU knäsatta subsidiaritetsprincipen föreskriver, men som även förespråkarna, de kristdemokratiska partierna, ständigt nonchalerar.

Vår generösa barnpeng gör det naturligt att samtidigt slopa föräldraförsäkringen. Vi vill ersätta den med en dubbel barnpeng (18000 kronor skattefritt) under det första barnets två första år. Ingen behöver därför tveka inför möjligheten att tillbringa denna viktiga första tid tillsammans med sin förstfödda. Även barnbidragen (och flerbarnstilläggen) bortfaller. I högre åldrar höjs i gengäld studiebidragen (eller bakas i ett system med villkorad skolpeng, även den, liksom barnpengen, direkt till föräldrarna i stället för via kommunala omvägar).

16. Hög grundavdraget rejält!

Pomperipossa lever! I form av extremt höga marginalsatser, ibland över 100 procent, på *låga* inkomster - om man, som sig bör, beräknar skattebördan i procent av reell betalningsförmåga, d v s lönen utöver existensminimum. Det mest angelägna i skattepolitiken är därför att kraftigt höja grundavdraget, till en nivå motsvarande existensminimum, ca 100 000 kronor per år för ensamboende och 160 000 för gifta. Under denna nivå finns ingen skattebetalningsförmåga. Farväl, alltså, till det diskriminerande jobbskatteavdraget!

Ett så högt grundavdrag leder med nödvändighet till något högre marginalsatser för de mesta välbetalda, t ex genom att brytpunkten för statlig skatt i varje fall kortsiktigt kan behöva sänkas något, från i dag 421000 kronor till ca 375000. Det går inte att trolla - vill vi komma bort från 2/3-delssamhället måste de redan rika och gynnade dela med sig, i sant kristlig anda. Detta är i enlighet med *medmänsklighetsprincipen* och trots det strider det inte mot likhetsprincipen och är därför inte orättvist. Alla får *samma* grundavdrag, men genom att de med stora inkomster har proportionerligt högre andel över grundavdraget så betalar de automatiskt mer skatt. Det kommer även av frihetsprincipen

eftersom ett högt grundavdrag bidrar till att göra medborgarna *självständiga* gentemot staten. Ingen kommer att beskattas ner till existensminimum när man arbetar.

Men även för mera välmående grupper sänks ändå skattebördan, tack vare lägre moms, slopade klimatskatter och lägre kommunala skattesatser.

17. Skattetrycket sjunker!

De systemreformer som här föreslås beräknas leda till att skattetrycket, som andel av BNP, sjunker kraftigt, från i dag cirka 45 procent till drygt 35 procent. Inte som självändamål utan som resultatet av en förnuftigare ekonomiska politik. Likväl är det möjligt att väsentligt förbättra tillvaron för de i dag mest missgynnade grupperna i vårt samhälle, fattigpensionärerna och de äldre med stora vårdbehov. Även de arbetslösa gynnas, via fler jobb på en mer flexibel arbetsmarknad. Den tärande, byråkratiska sektorn måste banta, men alternativ sysselsättning blir lätt att hitta när marknadsekonomins potential utnyttjas mer optimalt än i dagsläget.

Påståendet att höga skatter är en förutsättning för välstånd och social trygghet har *aldrig* haft någon täckning och blir *än mer osant* efter de systemreformer vi föreslår.

Vi avstår medvetet från att närmare diskutera *statens* finanser, eftersom det är *landets* finanser och makroekonomiska systemfel som utgör de avgörande problemen. Men som tidigare sagts menar vi att inga statliga budgetunderskott bör förekomma och därmed inte heller någon statsskuld – sedan den nuvarande betalats av under de kommande 10-15 åren. Exakt vilka skatter och skattesatser våra reformförslag möjliggör avser vi att kommentera i samband med kommande budgetar.

D. ÖKA INSATSERNA PÅ EFTERSATTA OMRÅDEN

18. Upprusta äldrevården - inför familjeprincipen!

Den låga standarden inom äldrevården är en av de stora skamfläckarna i vår förmenta välfärdsstat, nu senaste illustrerat i ett TV-reportage från ett äldreboende i Norrland, där en stor del av de boende riskerade att av dö av ren undernäring. Här behövs inte bara pengar, men också ett smartare stödsystem. Liksom inom barnomsorgen bör makten över vården flyttas från stat och kommun till den enskilde medborgaren, genom införande av familjeprincipen, vilket ger subventioneringen direkt till patienten och ger denne rätt att själv välja vårdutförare. Istället för barnpeng som det kallas när familjeprincipen tillämpas på barnomsorgen, så blir det en *omsorgspeng* som varje familj får. Med en sådan valfrihet kan man garanterat undvika sådana skandaler som det norrländska vårdhemmet. Troligen skulle bort emot hälften av dagens vårdbehövande bli omhändertagna av sina egna barn eller nära släktingar om dessa fick en ersättning som i det närmaste motsvarade vad vårdhemmen i dag kostar stat och kommun. Detta i sin tur frigör behov av arbetskraft, och arbetslösheten sjunker ytterligare.

SLUTORD

Kristna Värdepartiet är det enda parti som har en lösning på de ekonomiska utmaningar som Sverige står inför. Kristna Värdepartiet har en genomtänkt ekonomisk filosofi som konsekvent följer tre grundläggande principer: frihet, förvaltarskap och medmännisklighet. Det är det enda parti vars ekonomiska politik kan förena trygghet med frihet och som verkligen tar hänsyn till människors verkliga rättigheter. Det är

också det enda parti som inte förleder folk att tro att det är ett lands *statsfinanser* som är det viktiga för ett lands ekonomi, när det i själva verket är *medborgarnas finanser* som är det viktiga. En vettig politik bör rimligen i första hand kämpa för att ett lands medborgare ska ha det bra, och i andra hand landets statsfinanser, inte tvärtom. Må du som läsare inse hur viktig ett styrande partis ekonomiska filosofi är för ett lands innevånare. Det är du som ytterst sett bestämmer vilket synsätt som ska styra Sverige.